

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

**privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea,
județul Vrancea**

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea, are ca obiect verificarea condițiilor de cazare și tratament din unitate și este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei.**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată.**
- 3. Recomandări.**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

În acest sens, în temeiul art. 16 alin. (1), art. 33 alin. (1), art. 35 lit. a și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat, la data de 05.10.2017, o vizită la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea, județul Vrancea.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, respectiv doamna

jurist și domnul asistent social, consilieri în cadrul Centrului Zonal Bacău; domnul medic, consilier în cadrul Centrului Zonal Craiova; doamna psiholog din partea Colegiului Psihologilor din România și doamna reprezentant al Fundației FAMILIA Galați.

Vizita a avut ca obiectiv verificarea condițiilor de cazare și tratament din unitate.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată.

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea funcționează din anul 1977, când a fost dat în folosință imobilul în care se află sediul Inspectoratului de Poliție al Județului Vrancea.

Din partea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea a participat la discuții și la vizitarea acestuia directorul Centrului. În cadrul discuțiilor, domnul director a făcut o scurtă prezentare a situației din Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea.

Centrul era amplasat la demisolul clădirii principale a unității și avea în componență

3 camere în suprafață de 12,50 mp, 1 cameră în suprafață de 13,50 mp, 9 camere în suprafață de 5,80 mp și două camere în suprafață de 6,30 mp. Din cele 15 camere de cazare, doar camera în suprafață de 13,50 mp era dotată cu grup sanitar propriu, celelalte camere nepermițând dotarea cu grup sanitar din cauza amplasării la demisol, sub cota canalizării, precum și din cauza fundației clădirii. În centru existau 2 grupuri sanitare comune, dintre care unul fusese complet reabilitat.

Centrul avea o capacitate legală de cazare de 22 locuri, la momentul vizitei 11 camere fiind ocupate de 17 de persoane de sex masculin, dintre care trei minori.

Cazarea deținuților era diferențiată pe sexe și pe grupuri de vârstă, femeile fiind cazate separat față de bărbați, cu acces la toalete separate, iar minorii, de asemenea, cazați separat de persoanele adulte. Gradul de ocupare al Centrului varia între 7-8 persoane private de libertate și un maxim de 22 persoane.

Conform informațiilor furnizate de conducerea centrului, la momentul vizitei, în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea se respectau prevederile Ordinului Ministrului Justiției nr. 433/C din 5 februarie 2010 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate. Potrivit art. 1 alin. (3) din Ordinul nr. 433/C din 5 februarie 2010, camerele de cazare din penitenciarele existente trebuie să asigure:

- a) cel puțin 4 metri pătrați (m²) pentru fiecare persoană privată de libertate, încadrată în regimul închis sau de maximă siguranță;
- b) cel puțin 6 metri cubi (m³) de aer pentru fiecare persoană privată de libertate, încadrată în regimul semideschis sau deschis.

În ceea ce privește procedura de primire în centru, conform informațiilor furnizate de personalul centrului a reieșit că se aduceau la cunoștința persoanelor private de libertate informații cu privire la drepturile, obligațiile, interdicțiile și recompensele care pot fi acordate, abaterile și sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate. De asemenea, imediat după introducerea în centru, se comunică sub semnătură date despre posibilitatea de a informa personal (sau prin intermediul administrației centrului) un membru al familiei sau altă persoană desemnată de persoana privată de libertate despre locul unde este deținută.

Cu privire la efectuarea operațiunilor de dezinsecție și verificarea eficienței substanțelor folosite, a reieșit că acestea se efectuau periodic și ori de câte ori persoanele

private de libertate solicitau, de către o firmă cu care era încheiat un contract de prestări servicii. Din observațiile făcute de echipa de vizită, precum și din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate, a reieșit faptul că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor, procedura de dezinsecție și deratizare efectuându-se periodic, conform documentelor prezentate echipei de vizită.

Alimentarea cu energie electrică era asigurată prin conectarea la rețeaua publică de electricitate și de un grup electrogen propriu, iar apa rece și apa caldă erau furnizate în mod permanent de la rețeaua centralizată. Clădirea Inspectoratului de Poliție Județean Vrancea, în incinta căreia funcționa și Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea avea centrală termică proprie. Conform informațiilor furnizate de personalul centrului, persoanele private de libertate puteau avea acces la duș ori de câte ori doreau, în orice zi a săptămânii, în funcție de programul zilnic de activități.

Cât privește personalul, schema de personal prevedea 18 angajați (un șef și 17 agenți), din care erau ocupate 17 funcții (un șef și 16 agenți). Deși schema de personal era aproape completă, conform informațiilor furnizate de șeful centrului, **personalul nu era suficient pentru asigurarea tuturor nevoilor persoanelor private de libertate custodiate în centru**, motivat de faptul că, zilnic, majoritatea personalului, inclusiv șeful de centru, era implicat în misiuni de escortare. Astfel, la data efectuării vizitei un număr de 11 angajați ai centrului erau implicați în misiuni de escortă la Penitenciarul Focșani, la Curtea de Apel Galați, la Judecătoria Adjud, la Tribunalul Focșani și la Parchetul de pe lângă Judecătoria Focșani. S-a mai precizat că la misiunile de escortă au mai participat polițiști din cadrul altor servicii, sau luptători din cadrul Serviciului pentru Acțiuni Speciale.

Cu privire la amplasamentul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea, conducerea unității a precizat că **modul de concepere a clădirii, amplasamentul Centrului de Reținere la demisol, dimensiunile reduse ale ferestrelor și obstacolele din zona adiacentă nu permiteau asigurarea unor condiții corespunzătoare de detenție, ceea ce impunea relocarea cât mai grabnică a arestului într-o altă clădire**. Încă de la începutul anului 2017 au fost efectuate demersuri către Inspectoratul de Poliție al Județului Vrancea cu privire la alocarea fondurilor necesare achiziționării sau construirii unui sediu al Centrului de Reținere și Arestare Preventivă, sediu care să asigure condițiile necesare respectării drepturilor persoanelor arestate și ale personalului angajat. S-a avut în vedere

faptul că, inclusiv la momentul efectuării vizitei, se perpetua situația existentă de la darea în folosință a sediului actual, anume lipsa unor condiții corespunzătoare pentru asigurarea drepturilor persoanelor private de libertate (acces la toaletă la cerere, imposibilitatea asigurării luminii naturale, condiții de cazare și servire a mesei necorespunzătoare etc.), iar în subsidiar lipsa unor condiții pentru personalul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea (birouri supraaglomerate, ventilare necorespunzătoare, lipsa luminii naturale, umiditate excesivă, sistem de încălzire insuficient).

În acest scop a fost identificat un imobil în municipiul Focșani, amplasat lângă sediul Poliției Municipiului Focșani. Imobilul ar necesita unele amenajări și reconfigurări, dar are potențialul de a îndeplini cerințele necesare funcționării unui centru de reținere și arestare preventivă. Locația aparține unei societăți comerciale, care însă se află în litigiu cu privire la terenul adiacent clădirii, urmând ca după finalizarea acestui litigiu să se demareze procedurile de achiziție.

Cu ocazia vizitării Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea, membrii echipei de vizită au constatat următoarele:

Referitor la condițiile de cazare

Camerele de deținere erau dotate cu 1 – 4 paturi metalice dispuse pe unul sau două nivele, într-o stare corespunzătoare de curățenie și igienă. Saltelele și cazarmamentul erau în stare bună.

Camerele erau slab luminate natural, din cauza amplasamentului la demisol și nu erau prevăzute cu grup sanitar propriu, cu excepția camerei 13, în suprafață de 13,50 mp. Camerele erau prevăzute cu ferestre mici (110 cm X 55 cm), cu geam termopan, securizate cu gratii și plase metalice care împiedicau vizibil lumina naturală să pătrundă în interior. Sistemul de deschidere al ferestrelor era oscilobatant, dinspre exterior. La toate camerele lumina naturală nu era suficientă pentru a putea citi sau scrie, din cauza estompării luminii naturale de către latura sudică a clădirii Inspectoratului de Poliție al Județului Vrancea. Se folosea iluminatul artificial cu becuri economice de 15-30 W. Toate camerele erau prevăzute cu instalații de aer condiționat, iar majoritatea aveau televizoare funcționale.

Camerele aveau pardoseală din gresie sau ciment, uși din lemn de stejar placat cu tablă de oțel, cu vizor și vizetă, iar unele paturi neocupate erau folosite ca loc de depozitare a bunurilor personale ale persoanelor arestate, din cauza lipsei mobilierului necesar.

Unele camere de deținere erau înguste și întunecoase, iar pereții prezentau pe alocuri igrasie sau mucegai, din cauza amplasării la demisol și a infiltrațiilor de apă.

Reamintim că, referitor la condițiile de detenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat în mod repetat că detenția care implică celule la comun care nu sunt potrivite acestui scop și, în special, în condiții neigienice constituie un tratament inuman sau degradant și încalcă astfel articolul 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În ceea ce privește igienizarea și dotarea băii comune cu mobilierul și utilitățile necesare, conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea a precizat că dușul comun a fost complet reabilitat în anul 2017, fiind dotat cu 3 cabine de duș cu structură PVC netransparent și 3 cabine wc.

Grupul sanitar comun era în suprafață de aproximativ 13 mp, era prevăzut cu 2 pisoare, 3 wc-uri, 3 lavoare și 3 dușuri funcționale. Deși era dotat corespunzător, starea de igienă la grupul sanitar era precară, vasele WC erau murdare, pisoarele erau pline de resturi de țigări, iar mirosul era dezagreabil. Mai exista un grup sanitar în suprafață de aproximativ 6 mp dotat doar cu o chiuvetă și un wc.

Deși conducerea Centrului a susținut că nu existau limitări în ceea ce privește accesul persoanelor private de libertate la toalete pe timpul nopții, în timpul vizitei în Centru, câteva dintre persoanele custodiate au susținut că accesul la baie era restricționat pe timpul nopții, între orele 22.00-06.00.

În concluzie, nu erau respectate prevederile art. 13 alin. (3) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, care prevede că: "Grupurile și instalațiile sanitare din camerele de deținere trebuie să asigure accesul permanent la apă și să permită fiecărei persoane private de libertate să își satisfacă nevoile fiziologice ori de câte ori este necesar, în condiții de igienă și intimitate". Același ordin

precizează că, prin excepție de la prevederile art. 13 alin. (3), grupurile și instalațiile sanitare pentru persoanele private de libertate pot fi amenajate în exteriorul camerelor de cazare, cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. (3). De asemenea, nu erau respectate prevederile Regulii 15 din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela), conform cărora **”Instalațiile sanitare trebuie să-i permită deținutului să-și satisfacă nevoile naturale în momentul dorit, într-un mod curat și decent.”**

Conform documentelor prezentate echipei de vizită, distribuția materialelor igienico-sanitare pentru persoanele private de libertate se efectua lunar, pe bază de semnătură. Deținuții au declarat că primesc lunar o hârtie igienică, un aparat de ras și o cremă de ras, dar **nu primesc pastă de dinți și periuțe de dinți, fiind nevoiți să-și suplimenteze articolele de igienă cu cele aduse de rude, în pachete sau să le cumpere.**

Exista o singură curte de plimbare în suprafață de aproximativ 50 mp, parțial acoperită, care era dotată cu două camere video, două biciclete medicinale și două spaliere de gimnastică destinate recreerii și activității fizice. Curtea de plimbare a Centrului putea fi utilizată și în condiții de ploaie sau ninsoare, însă **nu era dotată cu bănci sau scaune.** Conform informațiilor furnizate de personalul centrului, toate persoanele custodiate în centru aveau acces la activități în aer liber, acestea fiind scoase în curtea de plimbare prin rotație.

Membrii echipei au vizitat și camera de vizită în suprafață de aproximativ 12 mp, compartimentată pe structură PVC, cu perete transparent din geam, cu supraveghere video. Au mai fost vizitate camera de grefă, camera pentru păstrare bunuri arestați, birourile personalului și vestiarul cadrelor. **În majoritatea spațiilor menționate s-a putut observa pe alocuri prezența igrasiei și a mucegaiului, iar lumina naturală era insuficientă.**

Referitor la asigurarea alimentației persoanelor private de libertate

Centrul de Reținere nu avea sală de mese, astfel că persoanele deținute aici serveau masa în camerele de detenție care nu erau prevăzute cu mobilierul necesar pentru servitul mesei (mese, scaune).

Hrana persoanelor arestate din Centru era zilnic preparată și furnizată de Penitenciarul Focșani, conform situației de efective transmisă zilnic de conducerea centrului. Exista o

bucătărie în suprafață de aproximativ 12 mp, dotată cu mobilierul strict necesar depozitării hranei primite de la Penitenciarul Focșani.

Alimentele erau transportate cu autospeciala centrului, autorizată sanitar veterinar în recipiente speciale de inox, în stare foarte bună de igienă, prevăzute cu sistem de etanșeizare, care asigurau păstrarea temperaturii adecvate servirii.

Echipa de vizită a analizat hrana care era destinată servirii la prânz în ziua respectivă și a constatat că aceasta era corespunzătoare din punct de vedere fizic și organoleptic. La momentul efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare păstrate într-un frigider destinat special acestui scop, conform normelor sanitare în vigoare. În cazul în care, în urma consultului medical, se constata existența unei afecțiuni care necesita un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar, iar acesta era adus a cunoștință conducerii Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Vrancea, care efectua demersuri către Penitenciarul Focșani în vederea asigurării regimului adecvat de hrană. În ziua vizitei, conform documentelor medicale, la nivelul centrului era custodiată o persoană diagnosticată cu diabet zaharat și o persoană diagnosticată cu hipertensiune arterială care, conform documentelor prezentate, primeau regim corespunzător de hrană.

Referitor la acordarea asistenței medicale

Din discuțiile purtate cu conducerea centrului, respectiv cu medicul șef al Centrului Medical Județean Vrancea, din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, desemnat să asigure asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate în această unitate, au reieșit următoarele:

În cadrul Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Vrancea exista un cabinet medical amenajat și dotat conform Ordinului nr. 153/2003 emis de Ministerul Sănătății și Familiei, unde se efectua vizita medicală a persoanelor custodiate în centru.

Cabinetul medical avea Autorizație Sanitară de Funcționare eliberată de Serviciul de Sănătate Publică, Supraveghere și Control Boli Transmisibile, Profesionale și Sanitar Veterinar din cadrul Direcției Medicale a Ministerului Administrației și Internelor.

Cabinetul medical era dotat cu aparatură și mobilier (canapea consultații, birou medic, scaune, fișet cu lacăt pentru păstrarea documentelor medicale, dulap pentru păstrarea medicamentelor, electrocardiograf portabil, tensiometru, stetoscop).

Referitor la personalul medical care deservea Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea, la data vizitei, **postul de medic prevăzut în schema de personal, pentru acordarea asistenței medicale persoanelor private de libertate custodiate la nivelul centrului, era vacant.** Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea era asigurată, prin desemnare, de către medicul șef al Centrului Medical Județean Vrancea, medic specialist medicină generală/ medicină de familie și un asistent medical generalist.

Existau întocmite Registrul de consultații, Registrul de tratamente și fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate custodiate în centru. Consultațiile medicale erau consemnate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de consultații. Tratamentele efectuate persoanelor private de libertate erau consemnate în mod corespunzător în Registrul de tratamente. De asemenea, toate documentele medicale erau înregistrate și completate în mod corespunzător, fiind păstrate la cabinetul medical într-un fișet asigurat cu lacăt.

Din analiza documentelor medicale au reieșit următoarele date :

- în anul 2016 au fost realizate 420 consultații medicale;
- în anul 2017 până la data vizitei au fost realizate 327 consultații medicale;
- în anii 2016-2017 nu au fost înregistrate decese sau cazuri de suicid

Vizita medicală a persoanelor deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea se efectua în mod obligatoriu la introducerea în arest, la cabinetul medical, de către medic sau asistentul medical.

Vizita medicală a persoanelor deținute la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea se efectua în mod obligatoriu la introducerea în arest, la cabinetul medical, de către medic sau asistentul medical. Vizita medicală cuprindea un examen clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice conform reglementărilor în vigoare. În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie consultată de medic.

Conform informațiilor furnizate de medicul care asigura asistența medicală la nivelul centrului, zilnic se acordau servicii de asistență medicală primară persoanelor private de libertate, la cererea acestora sau în baza unei programări.

Echipa de vizită a verificat atât Registrul de consultații cât și fișele medicale ale persoanelor private de libertate custodiate în această unitate și a constatat că toate consultațiile medicale erau înregistrate în mod corespunzător.

Consultațiile medicale de specialitate erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la unități medicale din municipiul Focșani (Spitalul Militar Focșani, Spitalul Județean de Urgență Focșani etc.), iar analizele medicale recomandate de medic persoanelor private de libertate erau efectuate la Spitalul Militar Focșani sau la Spitalul Județean de Urgență Focșani.

Serviciile stomatologice pentru persoanele private de libertate erau asigurate de cabinetul stomatologic din cadrul Spitalului Militar Focșani.

S-a putut observa că existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatiche, anexate fișei medicale a persoanei private de libertate. În cazul existenței mărcilor traumatiche la depunerea în centru, personalul medical consemna acest lucru în documentele medicale și informa de îndată conducerea centrului și organele de cercetare penală. Nu au existat cazuri de mărci traumatiche înregistrate în anii 2016-2017.

Consimțământul informat era atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea.

Dacă persoanele private de libertate ce trebuiau depuse în arest, erau policontuzionate sau prezentau eventuale semne de agresiune fizică, persoana privată de libertate era trimisă pentru examene de specialitate și investigații suplimentare la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Focșani. Nu au fost cazuri înregistrate în anii 2016-2017.

Cu privire la asigurarea tratamentului în cazul unor afecțiuni ale persoanelor private de libertate, custodiate în Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Vrancea, persoanele aflate în arest preventiv, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unor prescripții medicale eliberate de medicul care asigura asistența medicală în Centrul de Reținer și Arestare Preventivă sau de alți medici specialiști.

La cerere, deținuții puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru.

La data vizitei, două persoane private de libertate primeau tratament la recomandarea medicului, pentru afecțiuni cronice, iar medicamentele recomandate de către medici

persoanelor private de libertate erau achiziționate de la o farmacie cu care Inspectoratul Județean de Poliție Vrancea avea încheiat contract.

Conform documentelor prezentate, medicamentele psihotrope recomandate de medicul specialist erau distribuite persoanelor private de libertate numai de către personalul medical.

Persoanele private de libertate puteau primi medicamente și din exterior, cu ocazia vizitelor, dar distribuția acestora se putea face numai cu acordul medicului desemnat să asigure asistența medicală în centru.

Medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate erau păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical amenajat în cadrul centrului și erau distribuite conform recomandărilor medicului, de către personalul medical sau personalul de serviciu (polițiști) din cadrul centrului.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul de serviciu la momentul respectiv acorda primul ajutor și informa imediat medicul și conducerea centrului.

Centrul avea în dotare o trusă medicală de urgență, dar care **se impunea a fi actualizată deoarece unele materiale sanitare aveau termenul de valabilitate expirat.**

În cazul apariției unor situații de urgență medico – chirurgicală, medicul care asigura asistența medicală în centru examina persoana privată de libertate și în funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia în arest, fie apela Serviciul Unic de Urgență 112, pentru transferul într-o unitate medicală specializată din rețeaua sanitară. Medicul centrului informa de îndată conducerea Centrului de Rețineri și Arestare Preventivă Vrancea în vederea luării măsurilor specifice privind siguranța deținerii. În cursul anului 2017 nu au existat cazuri de urgențe medico-chirurgicale și nici internări în spital ale unor persoane private de libertate.

Referitor la asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, Hepatita virală etc.), în cazul formulării unei suspiciuni de diagnostic de boală infecto - contagioasă la depunerea în centru, se recomanda încarcerarea în cameră separată, pentru a se evita riscul de contaminare a celorlalte persoane deținute în centru.

Potrivit susținerilor medicului centrului, toate persoanele private de libertate nou încarcerate au fost prezentate pentru consult pneumologic în maxim 72 de ore de la depunerea în centru. În urma efectuării acestui control nu au fost identificate cazuri de

tuberculoză pulmonară.

La data vizitei, centrul avea amenajat un izolator destinat cazării separate a persoanei suspecte până la stabilirea diagnosticului de certitudine și acordarea asistenței medicale specifice.

La momentul efectuării vizitei, nu existau în centru persoane private de libertate diagnosticate cu boli transmisibile

Cu privire la acordarea asistenței medicale consumatorilor de droguri, se consemnau în fișa medicală, sub semnătura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul acesteia de droguri. Medicul centrului întocmea bilet de trimitere către serviciul teritorial de psihiatrie, în vederea efectuării consultului de specialitate și instituirii măsurilor necesare. Dacă erau depuse persoane care declarau consumul de droguri, era anunțată conducerea Centrului de Reținere și Arestare Preventivă în vederea informării Centrului de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog. La data efectuării vizitei, erau custodiate în centru 4 persoane declarate consumatoare de droguri ușoare care se aflau în atenția personalului medical.

În ceea ce privește constatarea leziunilor traumatiche, dacă la examinarea persoanelor private de libertate se constata că acestea au fost supuse la acte de tortură și/sau prezentau pe corp urme de violență, acestea erau consemnate în detaliu în Fișa de mărci traumatiche, după care medicul anunța prin orice mijloace procuratura și informa conducerea centrului.

Conform documentelor medicale prezentate echipei de vizită, în perioada 2016-2017, nu au existat cazuri ale unor persoane private de libertate care, la depunerea în centru, au prezentat semne de agresiune fizică confirmate în urma examenului medical.

Din verificarea documentelor instituției a rezultat faptul că, în cursul anilor 2016-2017, până la data vizitei, nu au fost semnalate de către persoanele private de libertate și nu au existat consemnate în documente acte de tortură, violențe, jigniri sau rele tratamente din partea personalului centrului.

Referitor la asistența medicală pe timpul refuzului de hrană, din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea instituției, a reieșit faptul că în cursul anilor 2016-2017, până la data vizitei, nu au existat cazuri de intrare în refuz de hrană din partea persoanelor private de libertate.

Nu au existat incidente între persoane private de libertate în cursul anului 2017.

Referitor la acordarea asistenței psihologice

Asistența psihologică era acordată de doi psihologi cu competențe în specialitatea apărare, ordine publică și siguranță națională, angajați ai Inspectoratului de Poliție Județean Vrancea, membri cu drept de liberă practică ai Colegiului Psihologilor din România. Periodic psihologii participau la cursuri de formare profesională.

Din punct de vedere metodologic activitatea de specialitate se desfășura conform Procedurii privind activitatea de asistență psihologică a persoanelor aflate în custodia structurilor de reținere și arestare preventivă din Poliția Română (PRO-PS-04-IGPR/BPS), fiind întrunite astfel cerințele minime de desfășurare a unui act profesional corespunzător. Serviciile psihologice se realizau în general în biroul ofițerului de serviciu, **centrul neavând amenajat un spațiu destinat activităților psihologice.**

Conform procedurii de lucru, persoana reținută solicita în scris nevoia de suport psihologic. Se înregistra cererea, actul psihologic realizându-se după semnarea unei declarații de consimțământ, în conformitate cu Procedura privind activitatea de asistență psihologică a persoanelor aflate în custodia structurilor de reținere și arestare preventivă din Poliția Română (PRO-PS-04-IGPR/BPS), în vigoare de la data de 30.01.2012. Activitățile psihologice erau consemnate în Registrul de evidență a actelor profesionale proprii. A fost pus la dispoziția psihologului echipei formularul referitor al procedurii de lucru, însă invocându-se dreptul la confidențialitate a informațiilor și actelor profesionale, conform prevederilor legislative ale profesiei de psiholog cu drept de liberă practică - Legea nr. 213/2004, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, cât și aspectele din descrierea procedurii PRO-PS-04-IGPR/BPS, **nu au fost prezentate documente care să ateste exercitarea activității de asistență psihologică a persoanelor aflate în custodia Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea.**

Din atitudinea psihologilor a reieșit că aceștia **nu dețineau informații despre atribuțiile instituției Avocatul Poporului și a Domeniului privind prevenirea torturii, nu se dorea oferirea de informații despre activitatea desfășurată sau prezentarea registrelor din care să reiasă calitatea serviciilor acordate.**

Din informațiile **furnizate verbal de către psihologi**, a rezultat că un număr de 20 de persoane, de sex masculin au solicitat accesul la serviciile psihologice în perioada 2016-

2017. Fiecare dintre aceste persoane avea un dosar de lucru propriu, în care era consemnată intervenția psihologică.

Conform declarațiilor conducerii Centrului, angajații instituției aveau posibilitatea de a solicita consiliere psihologică. În anul 2017 nu au fost solicitări din partea personalului angajat în centru pentru consiliere psihologică, însă au fost cazuri identificate de psiholog la evaluarea periodică, cazuri în care s-a acordat asistență psihologică.

La momentul vizitei erau reținuți în centru trei minori de sex masculin, dintre care unul prezent și doi erau la instanțele de judecată din Municipiul Focșani. Din discuțiile purtate cu personalul centrului și cu minorul prezent, a reieșit că **niciunul dintre minori nu a beneficiat de asistență psihologică, astfel că nu a fost respectat art. 117 alin. (2) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care prevede „Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale.”**

Din informațiile furnizate de personalul centrului a reieșit că nu au fost înregistrate cazuri în care personalul de supraveghere a apreciat ca oportună intervenția psihologului, nici solicitări scrise din partea părinților ai căror copii se aflau în centru.

Din interviurile avute cu persoanele reținute nu a rezultat nicio suspiciune de abuz sau rele tratamente.

Referitor la activitatea de asistență socială

În timpul vizitei în Centru s-a putut observa că pe interiorul ușilor, la fiecare cameră de deținere, erau afișat drepturile, obligațiile și interdicțiile persoanelor aflate în custodia Centrului.

Din discuțiile purtate cu persoanele cazate în Centru, a reieșit că erau vizitate de familie, rude, avocați, prieteni etc., în urma consultării Registrului de vizite constatându-se că de la începutul anului și până la momentul vizitei instituției Avocatul Poporului au avut loc 394 de vizite, dar în registru nu era consemnat numele persoanelor care participau la vizită.

Centrul dispunea de o cameră de vizită cu separator și o altă cameră destinată vizitelor, fără dispozitiv de separare.

Cumpărăturile pentru persoanele custodiate se făceau zilnic, de către un agent angajat al Centrului. În afara interdicțiilor legale, persoanelor custodiate în centru nu le era impusă nicio limită la efectuarea cumpărăturilor (suma de bani, cantitatea sau calitatea produselor solicitate).

Persoanele private de libertate aveau acces la telefon, pe bază de solicitare aprobată de conducerea Centrului. Ulterior convorbirii, aceasta era consemnată într-un registru și în dosarul persoanei care a efectuat apelul. Din convorbirile pe care membrii echipei de vizită le-au avut cu persoanele cazate în Centru, s-a concluzionat că nu au existat încălcări ale dreptului la apeluri telefonice, pachete, vizite sau cumpărături.

De asemenea, în timpul vizitei în Centru s-a observat că pe holul acestuia exista o cutie pentru corespondență. Conform informațiilor furnizate de angajații Centrului, corespondența se colecta de către un angajat al Poștei Române, zilnic, de luni până vineri.

În ceea ce privește facilitățile pentru persoanele cu dizabilități, la data efectuării vizitei în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea nu existau rampe de acces sau alte accesibilități pentru persoanele cu dizabilități motorii, ceea ce contravenea prevederilor art. 12 alin. (15) și alin. (16) din Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, care prevăd că în fiecare centru vor fi prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități, precum și camere de cazare dotate corespunzător.

Referitor la dreptul deținuților la petiționare, membrii echipei de vizită au constatat că în Centru exista o cutie tip cutie poștală, unde persoanele private de libertate puteau depune sugestiile sau sesizări în condiții de confidențialitate.

Referitor la respectarea dreptului la informare și de petrecere a timpului liber, în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea era înființată o mică bibliotecă, numărul volumelor acesteia fiind de aproximativ 130. Pe parcursul anului 2017 au fost 62 de solicitări de împrumuturi de cărți din partea persoanelor private de libertate.

Centrul nu dispunea de o cameră (club) pentru activități de socializare și de petrecere a timpului liber. Toate camerele de cazare erau conectate la cablu TV, în

majoritatea camerelor fiind instalate televizoare, proprietate a Centrului sau a persoanelor custodiate.

Persoanele private de libertate intervievate au declarat că nu au cunoștință despre situații de tratament discriminatoriu sau acte de agresiune fizică, verbală sau de altă natură, săvârșite de membrii personalului asupra persoanelor custodiate. De asemenea, au menționat că aveau acces la informații privind drepturile și obligațiile din centru, la avocați, iar vizitele din partea familiilor se desfășuru în condiții corespunzătoare.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

1. Conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru finalizarea achiziției unui nou imobil care să asigure condițiile corespunzătoare respectării drepturilor persoanelor arestate și ale personalului angajat.

- îmbunătățirea condițiilor de cazare prin asigurarea luminii naturale și a iluminatului artificial corespunzătoare în camerele de deținere, asigurarea unei ventilații naturale corespunzătoare în toate camerele de deținere, igienizarea camerelor de deținere, a grupurilor sanitare, dotarea tuturor camerelor cu televizoare, precum și cu mobilierul necesar pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale; amenajarea unei săli de mese sau dotarea camerelor de deținere cu mobilier adecvat pentru servitul mesei;

- asigurarea accesului deținuților la toaletă și pe timpul nopții, având în vedere că potrivit normelor Comitetul european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT) "Persoanelor din custodie trebuie să li se permită satisfacerea necesităților naturale la momentul dorit, în condiții decente și de curățenie, să li se ofere condiții adecvate de spălare", iar art. 13 alin. (3) din Ordinul

Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora prevede că: ”Grupurile și instalațiile sanitare din camerele de deținere trebuie să asigure accesul permanent la apă și să permită fiecărei persoane private de libertate să își satisfacă nevoile fiziologice ori de câte ori este necesar, în condiții de igienă și intimitate”;

- efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii asistenței medicale a persoanelor arestate prin încadrarea de personal medical (medic, asistenți medicali) pe funcțiile vacante, precum și prin distribuirea tratamentului persoanelor private de libertate numai de către personalul medical, în conformitate cu prevederile Procedurii PS-01-DM elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne.

- completarea schemei de personal cu o funcție de psiholog, care să deservească doar nevoile Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Vrancea, cu competență în psihologie clinică și psihologie aplicată în domeniul securității naționale, în scopul respectării art. 117 alin. (2) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care prevede că „Pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale”;

- amenajarea unui cabinet psihologic, care să asigure intimitatea actului psihologic;

- amenajarea curților de plimbare cu dotările necesare (mese, scaune, bănci);

- amenajarea unui spațiu (club) care să poată fi folosit de persoanele private de libertate pentru activități de socializare, cultural-educative și de petrecere a timpului liber;

- asigurarea unor condiții decente de lucru pentru personalul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă;

- formarea continuă a personalului, motivat de faptul că la data vizitei psihologii cu care s-a discutat nu aveau cunoștințe cu privire la atribuțiile instituției Avocatul Poporului – Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție;

- dotarea centrului cu facilități de acces și camere corespunzătoare pentru persoanele cu dizabilități motorii (rampă de acces, baie accesibilizată), în conformitate cu prevederile art. 62 (1) din Legea nr. 448/2006 Republicată privind protecția și promovarea drepturilor

persoanelor cu handicap, precum și a Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora.

Bacău, 12 aprilie 2018